

Vadīšanas eksāmena vērtējuma apraksts

I. Zināšanu pārbaude par transportlīdzekli

Pretendenta atbilde uz vienu datorprogrammas izlozēto jautājumu par transportlīdzekli tiek vērtēta eksāmena beigās, vērtējot kopējo vadītāja kompetences līmeni.

Ja pretendents kārto profesionālo vadītāju tiesību iegūšanai paredzēto pārbaudi, pretendents jāatbild uz trijiem datorprogrammas izlozētiem jautājumiem. Ja pretendenta kompetences līmenis nav pietiekams, kā rezultātā pretendents nespēj atbildēt vai izpildīt vienu no uzdotajiem jautājumiem vai uzdevumiem, eksāmens tiek pārtraukts un rezultāts ir „nepietiekami”.

II. Figūras

Pretendentam figūru laukumā jāievēro ceļu satiksmes noteikumu un drošības prasības un patstāvīgi jākontrolē transportlīdzeklis. Nedrīkst aizskart citu figūru elementus, bojāt transportlīdzekli vai tā mehānismus. Ja pretendenta kompetences līmenis nav pietiekams, kā rezultātā netiek ievērota kāda no iepriekšminētām prasībām, eksāmens tiek pārtraukts un rezultāts ir „nepietiekami”.

Figūras izpildes mēģinājums tiek uzskatīts par izpildītu, ja pretendents raiti un bez kavēšanās izpilda figūru un ievēro šādus nosacījumus:

1. Iestumšana gabarītvārtos:

- 1.1. figūras izpildīšanas laikā motocikla vai mopēda gabarīti atrodas figūras robežās;
- 1.2. netiek aizskarti figūras elementi;
- 1.3. ar vienu mēģinājumu novieto motociklu uz stāvbalksta un noņem no tā;
- 1.4. notur motociklu vai mopēdu līdzsvarā.

2. Astotnieks:

- 2.1. netiek uzbraukts uz figūras ierobežojošajām līnijām;
- 2.2. nenoņem kāju no kāpšļa;
- 2.3. iebraucot un izbraucot no figūras, ar roku parāda atbilstošu pagrieziena signālu.

3. Braukšana lēnā tempā:

- 3.1. tiek braukts ar minimālu ātrumu, vienlaicīgi darbojoties ar sajūgu un bremzēm;
- 3.2. viss figūras garums tiek nobraukts ne ātrāk kā 15 sekundēs (A, A2 un A1), bet AM kategorijai ne ātrāk kā 12 sekundēs (laiks tiek skaitīts no brīža, kad priekšējā riteņa ass šķērso figūras sākuma apzīmējumu, līdz brīdim, kad tā šķērso figūras beigu apzīmējumu);
- 3.3. nenoņem kāju no kāpšļa;
- 3.4. neizbrauc no figūras robežām (netiek uzbraukts uz figūru ierobežojošām līnijām).
(Ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 05.03.2025. valdes lēmumu (prot.Nr.10, 1.§))

4. Čūska, slaloms:

- 4.1. netiek aizskarti figūras elementi;
- 4.2. tiek apbraukti visi figūras elementi;
- 4.3. nenoņem kāju no kāpšļa;
- 4.4. tiek attīstīts noteiktais braukšanas ātrums (tikai attiecībā uz figūru „slaloms”);
- 4.5. apbraucot figūras pēdējo elementu, turpina taisnvirziena kustību paralēli iedomātam figūras turpinājumam.

5. Izvairīšanās no šķēršļa nebremzējot:

- 5.1. tiek attīstīts noteiktais braukšanas ātrums;
- 5.2. neizbrauc no figūras robežām (netiek uzbraukts uz figūru ierobežojošām līnijām);
- 5.3. netiek aizskarti figūras elementi;
- 5.4. nenoņem kāju no kāpšļa.

6. Izvairīšanās no šķēršļa bremzējot:

- 6.1. tiek attīstīts noteiktais braukšanas ātrums;
- 6.2. neizbrauc no figūras robežām (netiek uzbraukts uz figūru ierobežojošām līnijām);
- 6.3. netiek aizskarti figūras elementi;
- 6.4. nenoņem kāju no kāpšļa;
- 6.5. sāk bremzēšanu no noteiktās vietas.

7. Stoplīnija:

- 7.1. tiek attīstīts noteiktais braukšanas ātrums līdz ātruma mērīšanas posma sākumam;
- 7.2. sāk bremzēšanu ātruma mērīšanas posma beigās;

- 7.3. figūras izpildes laikā tiek saglabāts līdzsvars.
 7.4. netiek aizskarti figūras elementi;
 7.5. motocikls vai mopēds tiek apturēts pirms stoplīnijas vai tās aizvietojošā elementa;
 (Ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 05.03.2025. valdes lēmumu (prot.Nr.10, 1.§))

8. Apgriešanās braukšanai pretējā virzienā:

- 8.1. netiek aizskarti figūras elementi;
 8.2. veicot apgriešanos, neizbrauc no figūras robežām;
 8.3. veic apgriešanos ar ne vairāk, kā vienu kustību atpakaļgaitā.

9. Iebraukšana gabarītvārtos:

- 9.1. netiek aizskarti figūras elementi;
 9.2. figūras izpildīšanas laikā transportlīdzekļa vai transportlīdzekļa sastāva gabarīti atrodas figūras robežās;
 9.3. ar C1 un C kategoriju transportlīdzekļiem figūru izpilda ne vairāk, kā ar vienu kustību atpakaļgaitā, bet ar BE, C1E, CE kategoriju transportlīdzekļiem ar ne vairāk, kā divām kustībām atpakaļgaitā un vienu kustību uz priekšu (BE, C1E, CE kategoriju transportlīdzekļiem atļauta kustība uz priekšu ne vairāk, kā pusi no automobiļa garuma).

10. Sabiedrisko pasažieru transportlīdzekļu pietura:

- 10.1. aptur autobusu tieši pirms pieturas rādītāja;
 10.2. vienmērīgi samazina braukšanas ātrumu iebraucot pieturā;
 10.3. atverot un aizverot autobusa durvis, seko līdz atpakaļskata spoguļos;
 10.4. apstājoties pieturvietā, neuzbrauc apmalei;
 10.5. aptur autobusu tā, lai pasažieris var izkāpt tieši uz ietves.

11. Piekabes savienošana ar vilcēju un atvienošana no tā:

- 11.1. piekabe ar vilcēju tiek savienota ar vienu kustību atpakaļgaitā;
 11.2. tiek ievēroti nepieciešamie drošības pasākumi;
 11.3. tiek pareizi atvienotas un pievienotas elektroiekārtas un bremžu sistēmas pievads.

12. Rampa:

- 12.1. netiek aizskarti figūras elementi;
 12.2. figūras izpildīšanas laikā transportlīdzekļa sastāva gabarīti atrodas figūras robežās;
 12.3. figūru izpilda ar ne vairāk, kā divām kustībām atpakaļgaitā vai vienu kustību uz priekšu (atļauta kustība uz priekšu ne vairāk, kā pusi no automobiļa garuma).

III. Vērtējamās kompetences braukšanā ceļu satiksmē un vērtējuma apraksts

Veicot braukšanu ceļu satiksmē, inspektors atbilstoši šajā reglamentā noteiktajiem kritērijiem vērtē pretendenta kompetenci piedalīties ceļu satiksmē.

Pretendentam eksāmena laikā ir patstāvīgi jāvada transportlīdzeklis ceļu satiksmē. Ja inspektors ir spiests iejaukties transportlīdzekļa vadīšanā, lai novērstu satiksmei bīstamu situāciju, eksāmens netiek ieskaitīts un vērtējums ir „nepietiekami”.

Inspektors eksāmena beigās vērtē eksāmenā demonstrēto sniegumu kopumā.

Lai eksāmens būtu ieskaitīts, pretendents jādemonstrē laba vai pietiekama kompetence sekojošos kritērijos:

	Vērtēšanas kritērijs	Vērtējums
1.	Sagatavošanās braukšanai	Labi Pretendents ir ergonomiski un atbilstoši drošības prasībām sagatavojies braukšanas uzsākšanai - noregulējis sēdekli, spoguļi, stūri, drošības jostu, uzvilcis, pielāgojis un aizsprādzējis ķiveri (AM; A1; A2; A; B1 kategorijām); pirms braukšanas sākšanas ir veicis visas nepieciešamās darbības, lai pareizi izmantotu transportlīdzekli. Pietiekami Pretendents kopumā prot sagatavoties braukšanai, bet sagatavošanās posmā tiek nepareizi veikta viena vai vairākas sagatavošanās darbības. Pretendents pēc inspektora aizrādījuma prot novērst radušās nepilnības. Nepietiekami Pretendenta zināšanu līmenis sagatavoties braukšanai ir nepietiekams, kā rezultātā tiek vai var tikt radītas satiksmei bīstamas situācijas.
2.	Darbības ar vadības ierīcēm un papildierīcēm	Labi

		Pretendents pareizi lieto vadības un papildierīces un prot atkarībā no situācijas pielietot aizdedzes sistēmu, stūri, pārnenumu kārbu, vadības pedāļus, ārējās apgaismes ierīces u.c. vadības ierīces. Pietiekami Pretendents kopumā prot lietot vadības un papildierīces, bet atsevišķos gadījumos šīs iemaņas nav pilnīgas, kā rezultātā var nebūtiski tikt kavēta satiksme vai apgrūtināta braukšana, bet tas neapdraud satiksmes drošību. Nepietiekami Pretendenta iemaņu līmenis lietot vadības un papildierīces ir nepietiekams, kā rezultātā tās sistemātiski tiek lietotas nepareizi. Vadības ierīču nepareizas lietošanas rezultātā tiek būtiski kavēta vai apdraudēta satiksme, vai bojāts transportlīdzeklis.
3.	Gabarītu, svara un citu raksturlielumu vērā ņemšana, pasažieru ērtības	Labi Pretendents vada transportlīdzekli atbilstoši tā gabarītiem un izvēlas atbilstošas braukšanas trajektorijas (neuzbrauc brauktuvi apmalēm, neaizskar koku zarus vai citus objektus) izvēlas ceļa apstākļiem, transportlīdzekļa svaram, un satiksmes situācijai atbilstošu savlaicīgu bremzēšanas veidu (nebloķējot riteņus), vada transportlīdzekli, ņemot vērā pasažieru ērtības (D1 un D kategorijām). Speciālie manevri tiek veikti raiti un atbilstoši izpildes nosacījumiem. Pietiekami Pretendents kopumā vada transportlīdzekli atbilstoši transportlīdzekļa gabarītiem, bet atsevišķos gadījumos izvēlas neatbilstošu braukšanas trajektoriju un (vai) svaram neatbilstošu bremzēšanas veidu, bet šīs iemaņu nepilnības nav sistemātiskas un tā rezultātā netiek apdraudēta vai būtiski kavēta satiksme, vai netiek bojāts transportlīdzeklis. Speciālie manevri tiek veikti nepārlicinoši, bet kopumā atbilstoši izpildes nosacījumiem. Nepietiekami Pretendenta iemaņu līmenis vadīt transportlīdzekli neatbilst minimāli nepieciešamajam, kā rezultātā tiek sistemātiski neievērota atbilstoša braukšanas trajektorija un (vai) netiek izvēlēts svaram atbilstošs bremzēšanas veids, un tiek būtiski kavēta vai apdraudēta ceļu satiksme vai bojāts transportlīdzeklis. Speciālie manevri netiek veikti atbilstoši izpildes nosacījumiem.
4.	Braukšanas virziena ieturēšana, transportlīdzekļa kontrole	Labi Pretendents vada transportlīdzekli pārliecinoši, joslas robežās, braucot taisnā virzienā un līkumos. Spēj bez kavēšanās, izmantojot atpakaļgaitas pārnenumu, apgriezties braukšanai pretējā virzienā un neatpīvojot atpakaļ uzsākt kustību augšupceļā. Pietiekami Pretendents vada transportlīdzekli joslas robežās, kontrolē transportlīdzekli, veicot speciālos manevrus, apgriežoties braukšanai pretējā virzienā, kā arī uzsākot kustību augšupceļā, vai kādā no ceļa posmiem neapzināti pārvietojas joslas robežās, vai, apgriežoties braukšanai pretējā virzienā, stūres ratu izgriež nepietiekami, vai uzsākot kustību augšupceļā transportlīdzeklis noslāpst, bet tas būtiski nekavē un neapdraud satiksmes drošību. Nepietiekami Pretendenta iemaņas vadīt transportlīdzekli neatbilst minimāli nepieciešamajam, kā rezultātā transportlīdzeklis neapzināti izbrauc no braukšanas joslas, nekontrolēti ripo atpakaļ, kā rezultātā var tikt vai tiek apdraudēta satiksme, vai stūres rata nepareiza izgriešana būtiski kavē satiksmi.
5.	Satiksmes organizācijas un regulēšanas līdzekļi	Labi Pretendents ievēro, atpazīst un izpilda ceļa zīmju, ceļa horizontālo apzīmējumu, ceļa vertikālo apzīmējumu, luksoforu signālu un satiksmes regulētāja prasības. Pietiekami

		Pretendents kopumā atpazīst un izpilda ceļa zīmju, ceļa horizontālo apzīmējumu, ceļa vertikālo apzīmējumu, luksoforu signālu un satiksmes regulētāja prasības. Ir vērojamas nebūtiskas atkāpes no šīm prasībām, bet rezultātā netiek apdraudēta vai kavēta satiksme. Nepietiekami Pretendenta kompetences līmenis neatbilst minimāli nepieciešamajam, lai ieraudzītu, atpazītu un izpildītu ceļa zīmju, ceļa horizontālo apzīmējumu, ceļa vertikālo apzīmējumu, luksoforu signālu vai satiksmes regulētāja prasības, kā rezultātā tiek pārkāptas šīs prasības vai tiek izraisītas satiksmei bīstamas, vai traucējošas situācijas.
6.	Priekšrocību ievērošana un izmantošana	Labi Pretendents ievēro un izmanto priekšrocības attiecībā pret citiem satiksmes dalībniekiem, braucot krustojumos, mainot braukšanas joslas, sabiedriskā transportlīdzekļu pieturvietās u.c. Pietiekami Pretendents kopumā ievēro un izmanto priekšrocības attiecībā pret citiem satiksmes dalībniekiem, bet atsevišķā gadījumā nebūtiski kavē satiksmes dalībniekus. Nepietiekami Pretendenta kompetences līmenis neatbilst minimāli nepieciešamajam, kā rezultātā sistemātiski tiek kavēti citi satiksmes dalībnieki, vai arī netiek ievērotas priekšrocības attiecībā pret citiem satiksmes dalībniekiem.
7.	Braukšanas virziena maiņa, brīdinājuma signāla lietošana.	Labi Pretendents izvēlas atbilstošu transportlīdzekļa stāvokli uz brauktuves pirms virziena maiņas un savlaicīgi lieto brīdinājuma signālu. Pietiekami Pretendents kopumā izvēlas atbilstošu transportlīdzekļa stāvokli uz brauktuves un savlaicīgi lieto pareizu brīdinājuma signālu, un būtiski neapdraud vai nekavē satiksmes drošību. Nepietiekami Pretendenta kompetences līmenis neatbilst minimāli nepieciešamajam, kā rezultātā viņš ieņem nepareizu stāvokli uz brauktuves, nepareizi lieto vai nelieto brīdinājuma signālu un tiek vai var tikt apdraudēta satiksmes drošība.
8.	Atbilstoša ātruma izvēle, apdzīšana un apsteigšana.	Labi Pretendents ievēro atļauto braukšanas ātrumu un iekļaujas kopējā satiksmē, raiti attīsta un uztur atļauto braukšanas ātrumu, veic apdzīšanas, apsteigšanas vai apbraukšanas manevru, kur to pieļauj satiksmes situācija, veic drošu apdzīšanas manevru. Pietiekami Pretendents kopumā izvēlas atbilstošu braukšanas ātrumu dažādās satiksmes situācijās un veic drošus apdzīšanas/apsteigšanas manevrus, bet atsevišķā ceļa posmā netiek izvēlēts atbilstošs ātrums vai netiek veikts apdzīšanas/apsteigšanas manevrs, kā rezultātā netiek būtiski kavēta vai apdraudēta ceļu satiksme. Nepietiekami Pretendenta kompetences līmenis ir nepietiekams, kā rezultātā tiek pārsniegts atļautais braukšanas ātrums vai sistemātiski netiek attīstīts atļautais braukšanas ātrums, netiek veikts apdzīšanas vai apsteigšanas manevrs, kur to pieļauj satiksmes situācija, kā rezultātā tiek būtiski kavēta satiksme. Veicot apdzīšanas vai apsteigšanas manevru, tiek radīti draudi satiksmes drošībai.
9.	Satiksmes pārlūkošana, pārliecināšanās par drošību	Labi Pretendents ir vērīgs, seko līdz satiksmes notikumu attīstībai, pārliecinās par satiksmes drošību, uzsākot braukšanu, šķērsojot dzelzceļa pārbrauktuvi, pie ceļa zīmes „Neapstājoties tālāk braukt aizliegts”, pirms izbraukšanas uz galvenā ceļa, mainot braukšanas joslu vai virzienu. Pietiekami

		Pretendents atpazīst ceļa bīstamos posmus, kur jāpārliecinās par drošību, bet atsevišķā gadījumā veic to novēloti, kā rezultātā netiek apdraudēta satiksmes drošība. Nepietiekami Pretendents nepārliecinās par satiksmes drošību, vai neseko satiksmes situācijas attīstībai, kā rezultātā var tikt vai tiek apdraudēta satiksmes drošība.
10.	Distances un intervāla ievērošana	Labi Pretendents izvēlas drošu distanci attiecībā pret priekšā braucošo, kā arī izvēlas drošu intervālu līdz braucošam, stāvošam vai ejošam satiksmes dalībniekam, vai citam šķērslim. Pietiekami Pretendents kopumā izvēlas drošu distanci attiecībā pret priekšā braucošo, kā arī izvēlas drošu intervālu līdz braucošam, stāvošam vai ejošam satiksmes dalībniekam vai citam šķērslim, bet ir vērojamas atsevišķas atkāpes no šīm prasībām. Tā rezultātā netiek apdraudēta satiksmes drošība. Nepietiekami Pretendenta kompetences līmenis neatbilst minimāli nepieciešamajam, kā rezultātā netiek ievērota droša distance attiecībā pret priekšā braucošo vai drošs intervāls līdz braucošam, stāvošam vai ejošam satiksmes dalībniekam vai citam šķērslim.
11.	Ceļa un laika apstākļu novērtēšana	Labi Pretendents vada transportlīdzekli atbilstoši ceļa seguma stāvoklim (ceļa remonts, mitrs bruģis, dziļas bedres, apledojis ceļa posms u.tml.) un laika apstākļiem (brāzmais vējš, bieža migla, sniegpuenis u.tml.). Pietiekami Pretendents kopumā vada transportlīdzekli atbilstoši ceļa un laika apstākļiem, bet atsevišķā gadījumā nepietiekami novērtē apstākļus, kā rezultātā netiek apdraudēta satiksme. Nepietiekami Pretendents vada transportlīdzekli neatbilstoši laika un ceļa apstākļiem, kā rezultātā tiek vai var tikt apdraudēta ceļu satiksme vai bojāts transportlīdzeklis.
12.	Satiksmes situāciju novērtēšana (bīstamības paredzēšana)	Labi Pretendents spēj paredzēt satiksmes situācijas, tās attīstību un atbilstoši rīkoties, pieņemot atbilstošus lēmumus, lai neapdraudētu sevi un citus satiksmes dalībniekus, izmanto citu satiksmes dalībnieku piedāvātās iespējas braukt. Pietiekami Pretendents vērtē satiksmes situācijas attīstību un prot atbilstoši rīkoties, neapdraudot sevi un citus satiksmes dalībniekus, bet atsevišķā gadījumā ir vērojams izpratnes trūkums par citu satiksmes dalībnieku rīcību. Tā rezultātā netiek apdraudēta vai būtiski kavēta satiksme. Nepietiekami Pretendenta kompetences līmenis neatbilst minimāli nepieciešamajam, kā rezultātā pretendents nespēj novērtēt satiksmes situācijas, paredzēt to attīstību vai atbilstoši rīkoties un tiek apdraudēta vai būtiski kavēta ceļu satiksme.
13.	Tolerance un ceļa dalīšana ar citiem satiksmes dalībniekiem	Labi Pretendents piedalās pozitīvas ceļu satiksmes sociālas vides veidošanā un ievēro tolerantu attieksmi attiecībā pret citiem satiksmes dalībniekiem, ļauj iekļauties satiksmē citiem transportlīdzekļiem, ievēro "rāvējslēdzēja principu", rūpējas par mazāk aizsargātiem satiksmes dalībniekiem. Pietiekami Pretendentam ir vispārēja izpratne par ceļu satiksmes sociālo vidi, pretendents neizrāda agresivitāti vai vienaldzību attiecībā pret citiem

		satiksmes dalībniekiem, bet atsevišķos gadījumos izpratnes trūkuma dēļ nesaprotas ar citiem satiksmes dalībniekiem. Nepietiekami Pretendents demonstrē agresīvu vai vienaldzīgu attieksmi pret apkārtējiem satiksmes dalībniekiem un neņem vērā viņu intereses, tādējādi radot satiksmi traucējošas vai bīstamas situācijas.
14.	Videi draudzīga pārvietošanās	Labi Pretendents vada transportlīdzekli videi draudzīgā veidā, izmanto transportlīdzekļa inerci, savlaicīgi pārslēdz pārrēķinus. Pietiekami Pretendents kopumā ir kompetents, lai vadītu transportlīdzekli videi draudzīgā veidā, bet atsevišķos gadījumos pārrēķini netiek pārslēgti savlaicīgi. Nepietiekami Pretendenta kompetences līmenis neatbilst minimāli nepieciešamajam, kā rezultātā regulāri netiek savlaicīgi pārslēgti pārrēķini un motors tiek darbināts ar paaugstinātiem apgrīzieniem.